

24.11.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**24 Kasım 2022
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

24 Kasım 2022 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Nisan 2022 Tarihinde İmzalanan İktisadi ve Mali İşbirliği Anlaşması - Ek Anlaşma-nın Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6416)

CUMHURBAŞKANI KARARI

— 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa Ekli (II) Sayılı Listede Yer Alan Bazı Malların Özel Tüketim Vergisi Oranlarına Esas Özel Tüketim Vergisi Matrahlarının Yeniden Tespiti Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6417)

YÖNETMELİK

— Atık Ön İşlem ve Geri Kazanım Tesislerinin Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 542)
- Patates Siğili Görülen Alanlar ile Güvenlik Kuşağında Uygulanacak Desteğe İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2022/32)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2022/41)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2022/33)

Tohumda ihracat ithalatı ilk kez geçti

Türkiye Tohumcular Birliği (TÜRKTOB) Yönetim Kurulu Başkanı Savaş Akcan, 15 yılda sertifikalı tohum üretiminin yüzde 800 arttığına dikkati çekerek, bu yılın 9 ayında tohum ihracatının ilk kez ithalatı geçtiğini bildirdi.

Antalya ANFAŞ Fuar Merkezi'nde düzenlenen 'Growtech 2022 Uluslararası Sera, Tarım Teknolojileri ve Hayvancılık Ekipmanları Fuarı' kapsamında basın toplantısı düzenleyen Türkiye Tohumcular Birliği (TÜRKTOB) Yönetim Kurulu Başkanı Savaş Akcan, sektöre ilişkin açıklamalarda bulundu.

Birlik olarak 71 bin üyeye ulaştıklarını söyleyen Akcan, alanlarının sadece tohum olmadığını, "tohumculuk sektörü" adı altında meyve fidancılığını, fideciliğini ve süs bitkilerini de kapsayan geniş bir yelpazede hizmet verdiklerini ifade etti.

Sertifikalı tohum üretimi ve kullanımında artış olduğunu dile getiren Akcan, şöyle konuştu: "Türkiye'de 2000'de 145 bin ton olan tohum üretimi, 2007'de 325 bin tona, birliğin kuruluşu, özel sektörün gayreti ve sertifikalı tohum kullanım ve üretim desteklerinin etkisiyle 2010'da 497 bin tona yükseldi. 2017'de 1 milyon tonu aşmış, 2021'de ise 1 milyon 325 bin tona ulaşmıştır. Birliğimizin kurulduğu 2008'den bu yana, 15 yılda sertifikalı tohum üretimi yüzde 800 arttı. Bununla birlikte fide, fidan ve süs bitkisi üretimlerinde de büyük artışlar görüldü."

Akcan, 2016'da yaklaşık 138 milyon adet olan meyve fidanı üretiminin 2021'de 279 milyon adede, 4 milyar adet olan sebze fidesi üretiminin ise 5 milyar 500 bin adede yükseldiğini, 200 bin adet artışla 1 milyar 710 bin adet süs bitkisi üretildiğini bildirdi.

Akcan, "Yerli ve milli üretimimizin, ihtiyacımızı karşılama oranı, stratejik ürünlerde yüzde 100'ün üzerinde, diğer ürünlerde ise yüzde 100'e çok yakındır. Aynı başarı dış ticarete de yaşandı. Fidanda ve süs bitkilerinde zaten ihracatımız ithalattan fazlaydı. 2021'de fidanda yüzde 415, süs bitkilerinde yüzde 300 dış ticaret fazlamız vardı. Tohumda yüzde 10'luk bir açığımız kalmıştı. 2022'nin 9 ayında tohum ihracatımız 150,8 milyon dolar, ithalatımız ise 137,8 milyon dolar oldu. Yani tohumda da ilk kez ihracat ithalatı geçti." dedi.

"Hibrit tohumlar GDO'lu sanılıyor"

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın özellikle son 2 yılda buğday, arpa, kuru fasulye, mercimek, nohut ve patates gibi ürünlerde sertifikalı tohum kullanım desteklerini artırdığına işaret eden Akcan, bu desteklerin daha da artması gerektiğini söyledi.

Genetiği değiştirilmiş organizma (GDO) konusuna da değinen Akcan, 2010'da yürürlüğe giren Biyogüvenlik Kanunu ile GDO'lu ürünlerin ithalatı ve Türkiye'de üretiminin yasaklandığını hatırlattı.

Akcan, yasağa uymayanların 12 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılabildiğini dile getirerek, "Türkiye'de GDO'lu tohum üretilmesi, GDO'lu tohum ithal edilmesi mümkün değildir. Hiçbir ilgisi olmadığı halde GDO ile karıştırılan hibrit teknolojisi var. Hibrit tohumlar GDO'lu sanılıyor. Hibrit doğada kendiliğinden de olabilen bildiğiniz melezlemedir. Hibrit tohumlarla elde edilen ürünlerin sağlık riski taşıdığını kanıtlayan bilimsel çalışma yoktur." diye konuştu.

TMO 455 bin ton ekmeklik buğday ithalatı ihalesi açtı

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) yaklaşık 455 bin ton ekmeklik buğday alımı için uluslararası ihale açtı.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) hububat ithalatı çalışmalarına devam ediyor.

Bloomberg'e konuşan ticaret kaynaklarına göre TMO 455 bin ton ekmeklik buğday ithalatı için ihale açtı. İhalede teklifler 29 Kasım tarihine kadar toplanacak.

455 bin tonluk ithalatın 195 bin tonluk kısmının 7 Aralık-9 Ocak tarihleri arasında teslim alınması öngörülüyor. Bu partide 25 tonun Bandırma, 20 bin tonun Trabzon ve 50'şer bin tonun İzmir, Tekirdağ ve Samsun limanlarından yapılacak.

260 bin tonluk partide teslimatın 6 Ocak-17 Şubat tarihleri arasında yapılması hedefleniyor. Bu partinin teslimatları 10 bin ton olarak Trabzon limanına, 25'şer bin ton olarak Derince, İskenderun, Mersin, İzmir, Bandırma ve Karasu limanlarına ve 50'şer bir ton olarak Tekirdağ ve Samsun limanlarına yapılacak.

Ticaret Bakanı Muş'tan 'zincir market' açıklaması

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, zincir marketlerdeki fiyat artışı iddialarını ilişkin "Mevzuatın elverdiği ölçüde idari ve cezai yaptırımları uyguluyoruz" dedi.

NB EKONOMİ/ANKARA

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, zincir marketlerdeki fiyat artışı iddialarını ilişkin olarak “Piyasa koşulları içinde, serbest piyasa ilkelerine aykırı davrandıkları yerde, mevzuatın el verdiği ölçüde idari ve cezai yaptırımları uyguluyoruz” dedi.

Muş, AK Parti Meclis Grup toplantısında gazetecilerin MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin grup toplantısında dile getirdiği “sürekli zam yapan zincir marketlerin, FETÖ ile irtibat ve ilişkisinin titizlikle araştırılması” şeklindeki sözlerinin hatırlatılması ve “Bu konuda herhangi bir inceleme yürütüyor musunuz? “ sorusu üzerine konuyu rekabet hukuku açısından denetlediklerini, Rekabet Kurulunun, 6 zincir markete yaklaşık 2,7 milyar lira para cezası verdiğini hatırlattı.

Bu dönem içinde yürüttükleri denetimlerin de bulunduğunu belirten Muş, “Piyasa koşulları içinde, serbest piyasa ilkelerine aykırı davrandıkları yerde, mevzuatın el verdiği ölçüde idari ve cezai yaptırımları uyguluyoruz. Ticaret Bakanlığı olarak şu an yaptığımız uygulamalar bunlar “ dedi.

Nebati: Döviz kurundaki oynaklığın daha az olmasını bekliyoruz

Hazine ve Maliye Bakanı Nebati, döviz kurundaki oynaklığın ilerleyen dönemde de az olmasını beklediklerini kaydetti.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Türkiye'de fiyat istikrarını sağlamak ve vatandaşın alım gücünü artırmak için kapsamlı adımlar attıklarını belirterek, "İnşallah enflasyondaki tedrici düşüş yakın zamanda gerçekleşecektir." dedi.

Nebati, Atatürk Kültür Merkezi'nde (AKM) Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü'nün 555. yılı dolayısıyla düzenlenen etkinlikte yaptığı konuşmada, sabaha karşı Düzce'nin Gölyaka ilçesinde meydana gelen 5,9 büyüklüğündeki depremde yaralananlara acil şifa, etkilenenlere ise geçmiş olsun dileklerini ilettiler.

Depremi hemen ardından devletin ivedilikle harekete geçtiğini, gereken tüm desteği kapsamlı ve en hızlı şekilde sağladığını, bölge insanına ulaştırdığını belirten Nebati, devam eden süreçte de tüm afetlerde olduğu gibi depremzede vatandaşlara gereken her türlü yardım ve destekte bulunulacağını kaydetti.

Nebati, Türkiye'nin en köklü kurumlarından olan Darphane'nin tam 555 yıl önce, çağ açıp çağ kapatan Fatih Sultan Mehmet Han tarafından, İstanbul'da Beyazıt Camisi civarında kurulduğunu ve asırlardan bu yana önemli görevler üstlendiğini anımsattı.

Darphane'nin yakın dönemdeki yerli ve milli pasaport üretiminin bu önemli çalışmalara güncel ve kıymetli bir örnek olduğunu, küresel çip krizi sebebiyle pasaport tedariki dahil birçok alanda tüm dünyada ciddi sıkıntılar yaşanırken,

pasaport üretimini Türkiye'de gerçekleştirecek altyapıyı kurmayı başardıklarını aktaran Nebati, İçişleri Bakanlığı ile iş birliği halinde dünyanın en güvenilir pasaportlarından birini Darphane'de üretir hale geldiklerini söyledi.

"Kazandıran Çeyrek Hesap Sistemi'nde 13,5 ton altın toplandı"

Nureddin Nebati, Darphane'nin, Türkiye Ekonomi Modeli kapsamında makroekonomik ve finansal istikrarı güçlendirmek üzere devreye aldıkları politikaların uygulanmasında da önemli rol oynadığını vurgulayarak, bu kapsamda hayata geçirilen Darphane Kazandıran Çeyrek Hesap Sistemi'ne değindi.

Nebati, "Sistemin başladığı 1 Mart'tan itibaren vatandaşlarımızın sisteme olan güven ve ilgileri artarak devam ediyor. 23 Kasım'a kadar olan dönemde Darphane Çeyrek Altın Hesabı kapsamında yaklaşık 237 kilogram, Banka Altın Değerlendirme Sistemi kapsamında yaklaşık 6 ton 586 kilogram ve rafineriler aracılığıyla yaklaşık 6 ton 660 kilogram olmak üzere toplam 13 ton 513 kilogram altın toplanmıştır. Bu bir rekordur." dedi.

Önceki gün Darphane Altın Sertifikası'nı Borsa İstanbul nezdinde ihracını gerçekleştirerek işleme açtıklarını hatırlatan Nebati, bu ihraçla 5 ton altın karşılığı olmak üzere 500 milyon adet sertifikanın yatırımcılara sunulduğunu, Darphane'nin yakın zamanda "Dijital Altın Projesi" ile altın tasarruf sistemine ve altının ekonomideki işlevine önemli katkı sağlayacağını vurguladı.

"MASAK, FTX kapsamında inceleme başlattı"

Hazine ve Maliye Bakanı Nebati, gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerin son dönemde önemli bir değişim ve dönüşüm geçirdiğini ifade ederek, dijital dönüşüm, blokzincir, dijital ödeme sistemleri gibi gelişmelerden bahsetti.

Türkiye'nin yerli ve milli kartı TROY ödeme sistemine değinen Nebati, tüm kart kullanıcılarına ve bankalara bu sistemi kullanmaları çağrısında bulundu.

Nebati, halihazırda Türkiye'de toplam 29 ödeme kuruluşu ve 45 elektronik para kuruluşunun aktif faaliyet gösterdiğine işaret ederek, sözlerine şöyle sürdürdü:

"Ödeme ve elektronik para kuruluşlarının yenilikçi ve inovatif yaklaşımı, hanehalkının finansal hizmetlere erişiminde finansal kapsayıcılık bakımından dijitalleşme sürecinde önemli bir rol oynuyor. Öte yandan, dijitalleşmenin getirdiği fırsatlar kadar risklerin de olduğunu göz ardı edemeyiz.

Geçtiğimiz günlerde ABD'de iflas süreci başlayan kripto para borsası FTX kapsamında, ilişkili olduğu gerçek ve tüzel kişiler nezdinde Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK), gerekli tedbirleri ivedilikle alıp inceleme başlatmıştır. Böylesine büyük oluşumun çok hızlı bir şekilde iflas ve kriz sürecine girebildiğini hatırlatmak ve mevcut haliyle kripto para piyasasının azami ihtiyatla yaklaşılması gereken bir alan olduğunun altını çizmek isterim."

"Enflasyondaki tedrici düşüş yakın zamanda gerçekleşecektir"

Nureddin Nebati, salgın süreciyle birlikte oluşan zorlu küresel koşullara rağmen Türk ekonomisinin güçlü ve dinamik bir şekilde ilerlemeye devam ettiğini belirterek, bu süreçte yaşanan olumsuzluklara değindi.

2022'ye gelindiğinde, Rusya-Ukrayna arasında ortaya çıkan savaş koşullarına ve başta enerji olmak üzere hızla yükselen emtia fiyatlarına rağmen Türkiye'nin yatırım, istihdam, üretim ve ihracatı odağına alan Türkiye Ekonomi Modeli sayesinde dengeli ve istikrarlı büyüme eğilimini sürdürdüğünü aktaran Nebati, istihdam, ihracat ve turizmde yaşanan olumlu gelişmeleri paylaştı.

Salgın, savaş, bozulan küresel tedarik zincirleri, enerji ve gıda arz güvenliği sıkıntıları, emtia fiyatlarındaki artışlar gibi pek çok etmenin dünyada enflasyonu bir süredir yukarı yönlü baskıladığını vurgulayan Nebati, şunları kaydetti:

"Enflasyonla mücadele hedefiyle birçok ülke politika faizlerini artırma yoluna gitmişse de bu tercihleri, resesyon endişelerini de giderek körüklemiştir. Nitekim uluslararası kuruluşlar bu kapsamda sürekli yeni uyarılar yapıyor. Dünya değişiyor. Yeni şeyler söyleme zamanı geldi. Yeni şeyler söyleyeceksiniz ki dünyayı yakalayacaksınız, yeni şeyler uygulayacaksınız ki dünyayı geçeceksiniz, o kadar önemli adımlar atacaksınız ki bir yüzyılı kendi yüzyılınız ilan edeceksiniz. Bizler de ülkemizde fiyat istikrarını sağlamak ve vatandaşımızın alım gücünü artırmak için kapsamlı adımlar atıyoruz. İnşallah, enflasyondaki tedrici düşüş yakın zamanda gerçekleşecektir."

Nebati, enflasyonun verdiği olumsuzlukların ortadan kaldırılması için her türlü tedbiri aldıklarını söyledi.

"KKM sonrası döviz hesaplarının toplam mevduatlardaki payı 20 puan düştü"

Hazine ve Maliye Bakanı Nebati, Türkiye Ekonomi Modeli kapsamında öncelikle finansal piyasalarda ortaya çıkan ekonomik temellerden uzak oynaklıkları azaltacak, finansal istikrarı destekleyecek ve TL cinsinden tasarrufları özendirecek özgün enstrümanları devreye aldıklarını belirterek, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Bunlardan en önemlisi elbette Kur Korumalı Mevduat ve Katılma Hesapları'dır. KKM'yi sadece bütçeye getirdiği yük üzerinden değerlendirip ekonominin geneli üzerinde sağladığı katkıyı görmezden gelmek, kesinlikle sağlıklı ve bütüncül bir bakış açısı değildir. KKM'nin katkısıyla döviz tevdiat hesaplarının toplam mevduatlardaki payı, yaklaşık 20 puanlık bir düşüşle yüzde 50,6'ya gerilemiştir. KKM uygulamasıyla birlikte TL mevduatın ortalama vadesi de önemli oranda artarak 2 katına yükseldi. Bu durum, sektörün en önemli risklerinden biri olan vade uyumsuzluğunda kayda değer bir iyileşme sağlamıştır. Yılbaşına göre değerlendirdiğimizde, bugün küresel çapta tarihi en güçlü dönemlerinden birisini yaşayan ABD dolarına rağmen Türk lirasının reel değeri artış kaydetmiştir. Öte yandan, döviz kurundaki oynaklık da azaldı."

Nebati, kimi çevrelerin ülkede işler tıkrında gittiğinde hemen felaket çağrısında bulunduğunu, bunların sürekli karanlık senaryolar yazıp dursalar da bir sonuç alamadığını söyledi.

Döviz kurundaki oynaklığın ilerleyen dönemde de az olmasını beklediklerini vurgulayan Nebati, "KKM'nin bütçeye maliyeti üzerinden eleştirilerde bulunanlara tavsiyem, bu somut faydalarını da dile getirerek daha objektif ve bütüncül bir değerlendirmede bulunmalarıdır." dedi.

"Her fırsatta felaket tellallığı yapmaya çalışanların hezeyanlarını iyice artırdı"

Bakan Nebati, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki iktidarları boyunca gelişen her durum karşısında, birinci derecede milletin çıkarlarını gözeterek ilerlediklerini, eser ve hizmet siyasetinden bir milim dahi sapmadıklarını söyledi.

Gelen tüm krizlerin üstesinden gelen bir iradeleri bulunduğunu aktaran Nebati, şöyle konuştu:

"Bu irade şunu çok iyi bilir, kaderin üstünden bir kader vardır. Bu kader, bu ülkeyi 21. yüzyıl ülkesi yapacak. Bu kader, 'Türkiye Yüzyılı' derken, bunu dillendirenleri de asla yarı yolda bırakmayacak. Başaracağız ve yüzyılın sonuna gelindiğinde torunlarımız emek sarf eden görünen ve görünmeyen tüm kahramanları öyle bir yad edecek ki, 'iyi ki Türkiye Cumhuriyeti vatandaşım, iyi ki 21. yüzyılda dünyaya geldim, iyi ki 21. yüzyıla damga vuran Recep Tayyip Erdoğan'ın torunlarıym' diyecek."

Zorlu küresel koşullara rağmen ülkenin kaydettiği büyük başarıları görmezden gelerek her fırsatta felaket tellallığı yapmaya çalışanların son dönemde hezeyanlarını iyice artırdığını belirten Nebati, hep birlikte ileriye bakmaya, yarına beraberce yön vermeye ve Türkiye Yüzyılı'nı inançla inşa etmeye devam edeceklerini sözlerine ekledi.

Konuşmasının ardından Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürü Abdullah Yasir Şahin tarafından Nebati'ye günün anısına ilk kayıt para olan 50 kuruş kaime (1861 tarihli), 100 kuruş kaime (1878 tarihli) ve II. Abdülhamit dönemine ait 1.000 kuruşluk iç borç kağıdı hediye edildi.

Bu arada, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü'nün ilk günden bu yana geçirdiği serüveni anlatan, sikke, madeni para ve askeri nişan gibi eserlerin yer aldığı "Kudret ve Hafıza" sergisinin açılışı da gerçekleştirildi. Bakan Nebati, sergiyi ziyaret ederek eserler hakkında bilgi aldı.

ATO'dan D-8 ülkeleri arasında yerel para ile ticaret önerisi

Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran, Gelişen Sekiz Ülke (D-8) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkeler arasında yerel para birimiyle ticaret yapılması önerisinde bulundu.

Gelişen Sekiz Ülke (D-8) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreteri Isiaka Abdulkadir Imam ve teşkilat yöneticileri, Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran'ı makamında ziyaret etti.

Ziyarete gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulunan Baran, D-8 ülkelerinin aynı zamanda İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi olduğunu, dünya gündeminde pek çok sıkıntının yaşandığı, hammadde, gıda ve enerji tedarik sıkıntılarının devam ettiği bu süreçte D-8 üyesi ülkelerin birbirine kenetlenmesi gerektiğini söyledi.

D-8'e üye ülkelerin gayrisafi milli hasıla toplamının 4 trilyon dolara, dış ticaretinin ise 1,6 milyar dolara yaklaştığına işaret eden Baran, "Üç kıtada yer alan 8 ülkenin gayrisafi milli hasılası ile dış ticaret verileri örtüşmüyor. 8 ülkenin arasındaki ticaret rakamı olması gereken düzeyde değil. Bu potansiyeli geliştirmek için yerel para birimleriyle ticaret yapılan sistemi hayata geçirmeliyiz. Bu gelişmeyle ticaretin kolaylaşması üyelerimizi motive edecektir." değerlendirmesinde bulundu.

Baran, 8 ülkenin ticaret ve sanayi odaları aracılığıyla iş insanlarının bir araya getirilebileceğini ifade etti. Ankara'dan yurt dışına direkt uçuşlar konusunda çalışma yaptıklarını anımsatan Baran, bundan sonraki çalışmalara D-8 ülkelerini de dahil edebileceklerini kaydetti.

24.11.2022

D-8 Genel Sekreteri Imam da D-8'e üye ülkeler arasındaki ticareti geliştirmeyi, tarım, enerji, ulaşım, eğitim, sağlık, turizm ve bilişim alanlarında çalışmalar yapmayı amaçladıklarını belirtti. Imam, teşkilat üyesi ülkeler arasında ticareti artırmak için tercihli ticaret anlaşması sürecini yürüttüklerini ifade etti.

Yeniden deęerleme oranı belli oldu

Yeniden değerleme oranı 2022 yılı için yüzde 122,93 olarak tespit edildi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Tebliğde, Vergi Usul Kanunu uyarınca yeniden değerleme oranının, yeniden değerleme yapılacak yılın ekim ayında (ekim dahil) bir önceki yılın aynı dönemine göre Türkiye İstatistik Kurumunun yurt içi üretici fiyat endeksinde meydana gelen ortalama fiyat artış oranı olduğu ve bu oranın Bakanlıkça Resmi Gazete ile ilan edilmesi gerektiği belirtildi.

Bu kapsamda, yeniden değerleme oranının 2022 yılı için yüzde 122,93 olarak belirlendiği kaydedildi.

Düzenlemede, bu konuda daha önce yayımlanmış tebliğlerin de yürürlükte bulunduğu bildirildi.

Çeşitli vergi ve harçlarla ilgili kanunlarda, vergi, harç ve ceza tutarlarının her yıl yeniden değerleme oranı kadar artması öngörölüyor.

Faiz tek haneye düşecek mi? Merkez Bankası kararını bugün açıklayacak

Piyasalar bugün çok kritik bir kararı bekliyor. Merkez Bankası, Para Politikası Kurulu faiz kararını bugün açıklayacak. Banka bir önceki toplantıda politika faizini 150 baz puan düşürerek yüzde 10,5 seviyesine çekmişti. Ekonomistler politika faizinin 150 baz indirilerek yüzde 9'a çekilmesini bekliyor.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Kurulu (PPK) faiz kararını bugün açıklayacak.

Açıklama, Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu başkanlığındaki toplantı sonrası bugün TSİ 14:00'te açıklanacak. TCMB geçen ay politika faizini 150 baz puan düşürerek yüzde 10,5 seviyesine çekmişti.

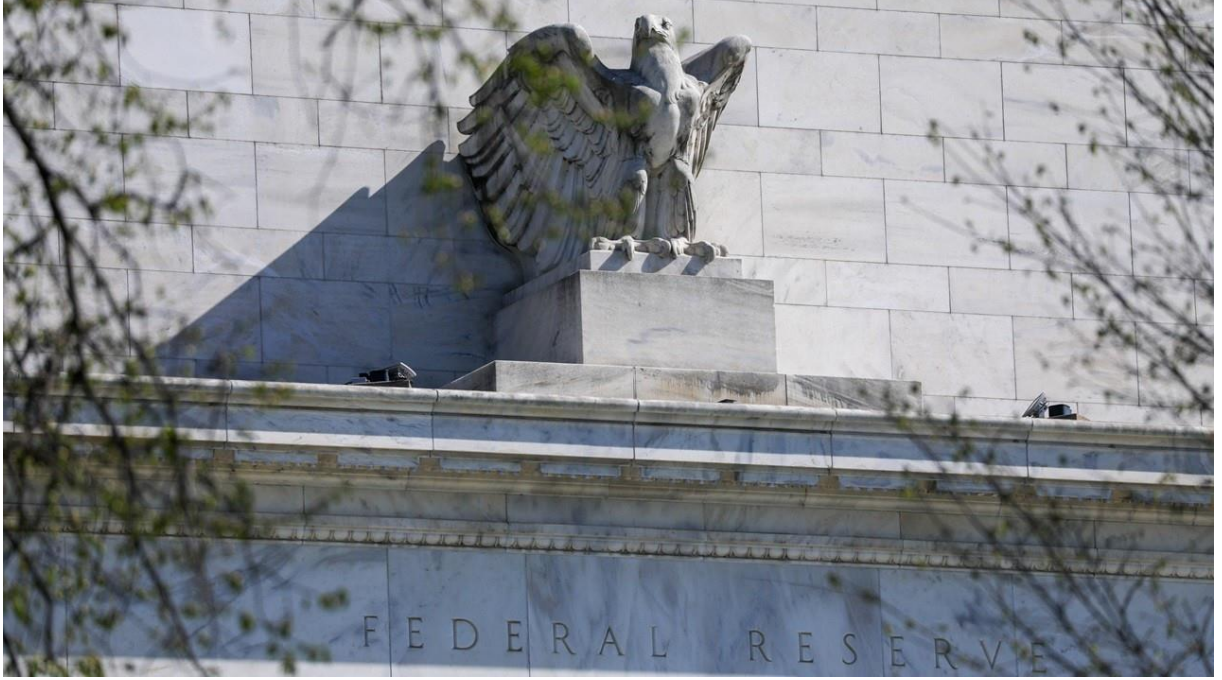
BEKLENTİ, FAİZİN TEK HANEYE İNDİRİLMESİ

PPK toplantısına yönelik piyasa beklenti anketi sonuçlarına göre, ekonomistler politika faizinin 150 baz indirilerek yüzde 9'a çekilmesini bekliyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Eylül ayında yaptığı açıklamada, “Faizimizi tek haneli rakama indirmeliyiz” demişti.

Fed tutanaklarında faizde yakında 'yavaşlama' sinyali

Fed'in son toplantı tutanakları yayımlandı. Toplantıda Fed yetkililerin çoğu yakında faiz artışlarının hızının yavaşlamasını destekledi.

Fed, Federal Açık Piyasa Komitesi'nin (FOMC) 1-2 Kasım 2022 toplantı tutanaklarını yayımladı. Buna göre göre çoğu Fed yetkilisi yakında faiz artış hızının yavaşlamasını destekledi. Bazı katılımcılar artış hızının yavaşlamasının finansal riskleri azaltacağını belirtti.

Tutanaklara göre, enflasyonda henüz çok fazla zayıflama işareti görülmediği ifade edildi. Enflasyonda risklerin yukarı yönlü olduğunu belirtildi. Ufak montanlı artışların faiz artışlarının etkisini değerlendirmek için alan sağlayacağı kaydedildi.

Bazı Fed yetkilileri faizlerde zirvenin daha yüksek seviyede gerçekleşeceğini tahmin etti. Yetkililer nihai faiz seviyesinin faiz artış hızından daha önemli olduğunu ifade etti.

Birkaç Fed üyesi ise politika sıkılaştıkça Fed'in piyasadaki bozulmalara hazır olması gerektiğini belirtti.

Fed son toplantısında Kasım ayında politika faizini 75 baz puan artırarak yüzde 3,75-4 aralığına yükseltmişti.

Tutanaklarda, ABD ekonomisinin gelecek yıl içinde resesyona girme ihtimalinin de ana senaryo olmayı sürdürdüğü ifade edildi.

Fed'in bir sonraki FOMC toplantısının 13-14 Aralık'ta yapılması planlanıyor.

Erdoğan: Karadan da teröristlerin tepesine bineceğiz

Partisinin Meclis grup toplantısında konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Uçaklarla, toplarla, SİHA'larla yaptığımız operasyonlar sadece başlangıçtır" ifadesini kullanarak, "Bizim için en uygun olan vakitte karadan da teröristlerin tepesine tepesine bineceğiz" dedi.

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, partisinin TBMM Grup Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, toplantının ülke, millet ve tüm insanlık için hayırlara vesile olmasını Allah'tan niyaz etti.

Bu sabah erken saatlerde meydana gelen Düzce Gölyaka merkezli 5,9 şiddetindeki depremi hisseden tüm vatandaşlara geçmiş olsun dileklerini ileten Erdoğan, geniş bir alanda etkisini hissettiren depremde yaralanan vatandaşlara Allah'tan acil şifalar temennisinde bulundu. Erdoğan, "Deprem, Gölyaka'da çok sayıda binada hasara yol açmakla birlikte hamdolsun vahim bir yıkım ve kayıpla karşılaşmadık" diye konuştu.

Erdoğan, kurumların, depremde etkilenen yerlerde gereken tespit ve telafi çalışmalarını yürüttüğünü belirterek, "Türkiye'yi depreme hazırlamak için son 20 yıldır TOKİ projelerinden kentsel dönüşüm faaliyetlerine kadar geniş bir yelpazedeki çalışmalarla bina altyapımızı yeniliyor kurumsal kapasitemizi genişletiyoruz. Bu amaçla 2022'yi Deprem Tatbikat Yılı ilan ederek 94 binin üzerinde faaliyet yürütmüştük. Gölyaka depremi, hem deprem gerçeğinin ne kadar yakınımızda

olduğunu hem de yürütülen çalışmaların hızlandırılması gerektiğini bir kez daha göstermiştir. Rabb'im ülkemizi ve milletimizi her türlü afetten, kazadan beladan muhafaza eylesin, beterinden korusun." sözlerini sarf etti.

"TÜRKİYE YÜZYILI VİZYONUMUZUN ALTYAPI SEMBOLÜ OLARAK HOŞ GELDİN DİYORUZ"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, dün hizmete açtıkları Artvin Yusufeli Barajı ve Hidroelektrik Santrali'nin, yeni Yusufeli yerleşim bölgesinin ve yeni Yusufeli yollarının ülkeye ve millete hayırlı olması temennisinde bulundu.

Gövde yüksekliği bakımından Türkiye'nin en büyük, dünyanın 5. büyük barajı olan Yusufeli'nin üreteceği enerji ve depolayacağı suyla ülkenin gelişmesine çok önemli katkılarda bulunacağına işaret eden Erdoğan, "Yusufelili kardeşlerimize ülkemizi bu hizmeti kazandırmak için evlerini, iş yerlerini, geçmişlerini geride bırakıp yeni yerleşim yerine taşınarak yaptıkları fedakarlık için tekrar şahsım, milletim adına teşekkür ediyorum. İlçe merkezindeki konutları, iş yerleri, kamu hizmet binaları, köy evleriyle yepyeni pırıl pırıl, modern bir Yusufeli inşa ederek kardeşlerimize şükranlarımızı ifade etmeye çalıştık. Togg'u Türkiye Yüzyılı Vizyonumuzun teknoloji alanındaki sembolü olarak alkışlarla karşılamıştık. Yusufeli Barajı'na da Türkiye Yüzyılı Vizyonumuzun altyapı sembolü olarak hoş geldin diyoruz." ifadesini kullandı. Yusufeli Barajı'nın ülkeye kazandırılmasında emeği geçenlere teşekkür eden ve onları kutlayan Erdoğan, "muhteşem" olarak nitelendirdiği projeye ilişkin video görüntülerini izletti.

"RABB'İM HEPİMİZİ ESERİ OLMAYAN GAFİLLERDEN UZAK EYLESİN"

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Yusufeli Barajı'nın, ekonomiye yıllık 5 milyar liralık katkı sağlayacağına dikkati çekerek, "Yılda 5 milyar lira inşallah buradan geri dönüşüm var. Bu ne demek? 7 yılda bu gelirle kendini finanse edecek. 35 milyar liraya bu barajımızı milli bütçeden gerçekleştirdik. Bay Kemal görüyorsun işte. Neyi, nereden, nasıl yaptığımızı öğren, sonra 'Kaynak nereden?' deme. Yeri gelir milli bütçeden, yeri gelir uluslararası piyasadan ama biz yaparız. Aramızdaki fark bu." diye konuştu.

Erdoğan, projeye işaret ederek, "Görüldüğü gibi ülkemize gerçekten iftihar verici bir eser kazandırdık. Ne diyor gönül sultanı, 'Kamil odur ki, koya dünyada bir eser; eseri olmayanın yerinde yeller eser. Rabb'im hepimizi eseri olmayan gafillerden uzak eylesin" dedi.

Türk Devletleri Teşkilatı ve G20 Liderler zirvelerine katılarak Türkiye'nin çok yönlü diplomasi çabalarında yeni mesafeler katedilmesini sağladıklarını anlatan Erdoğan, yürüttükleri diplomasi trafiğiyle ilgili kapsamlı değerlendirmelerini, kabine toplantısı sonrasında yapacağını bildirdi.

"BİZİM İÇİN EN UYGUN OLAN VAKİTTE KARADAN DA TERÖRİSTLERİN TEPESİNE TEPEŞİNE BİNECEĞİZ"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, konuşmasında, "Suriye sınırlarıyla ilgili ahitlerimize sadık kaldık. Karşımızdakiler anlaşmanın gereğini yerine getiremiyorsa başımızın çaresine bakma hakkımız doğmuştur" dedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Uçaklarla, toprakla, SİHA'larla yaptığımız operasyonlar sadece başlangıçtır" ifadesini kullandı.

"Suriye'de kontrolleri altındaki bölgelerden ülkemize herhangi bir tehdit gelmeyeceği güvencesi veren güçlerin sözlerini tutamadıkları anlaşılmıştır." ifadesini kullanan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Bizim için en uygun olan vakitte karadan da teröristlerin tepesine tepesine bineceğiz" şeklinde konuştu.

Erdoğan, "Türkiye'yi hala sinsi yöntemlerle dize getirmeye çalışanlara mesajımız gayet net: Başaramayacaksınız" dedi.

İç borcun faiz yükü kimsenin sözünü dinlemeyip tırmanıyor!

Alaattin AKTAŞ

24 Kasım 2022 Perşembe

Nereden nereye savrulduk!

✓ Geçen yıl kasım... İç borçta her 100 lira anaparaya karşılık 65 lira faiz ödemek gerekiyordu.

✓ Bu yıl kasım... İç borçta her 100 lira anaparaya karşılık artık 159 lira faiz ödemek gerekiyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı resmi veriler, sanki atılan bazı adımların, alınan bazı kararların pek işe yaramadığını, hatta tam tersi yönde bir etki doğurduğunu, en azından durumun kamu maliyesi adına böyle olduğunu gösteriyor.

Faiz geçen yıldan beri indiriliyor; arada uzunca bir “**dinlenme**” dönemi olmuşsa da genel yön aşağı. Merkez Bankası'nın politika faizi bugün de muhtemelen yüzde 9'a çekilecek. Bir yıl önce eylülde yüzde 19 ile başlanan faiz yolculuğu şimdilik yüzde 9'da duracak.

İyi güzel de faiz böyle aşağı çekilirken nasıl oluyor da Hazine'nin ödeyeceği iç borcun faiz yükü tam ters yönde hareket edip artıyor?

Sakın Merkez Bankası faizi indirildiği için Hazine'nin yükü artıyor olmasın!

Öyleyse ne anladık Merkez Bankası faizini indirmekten!

Hem Hazine'nin yükündeki artış öyle az buz bir tutar ve oran değil ki...

Nereden nereye gelinmiş...

Geçen yılın kasım ayı başında 1.2 trilyon lira olan Hazine'nin iç borç anapara yükü bu yıl aynı tarihte 1.8 trilyona çıktı. Yüzde 50 artış var. Bu dönemdeki enflasyon dikkate alınırsa gayet makul bir artış.

Peki ya faiz yükü? Geçen yıl kasım ayı başında 1.2 trilyon lira düzeyinde olan anapara borcunun toplam faiz yükü 781 milyar liraydı.

Bu 781 milyar lira borç ödeme projeksiyonunu gösteriyordu. Bu kasıma geldik; anapara 1.8 trilyon lira ama faiz yükü artık tam 2.9 trilyon lira.

Anaparanın yüzde 50 arttığı bir dönemde bu anaparanın faiz yükünde yüzde 267 artış!

Niye, çünkü faiz düştü!

Yok yok yanlış değil, bütün bunlar faiz düştüğü için oldu.

Merkez Bankası'nın faizi aşağı çekilince bir dönem Hazine daha yüksek faizle borçlanma zorunda kaldı. Sonra sabit faizle borçlanamaz olan Hazine bu sefer iç borçlanmayı dövize ve TÜFE'ye endeksli yapmaya başladı.

Sabit faizli borcun faiz yükü yüksek değil. Ama enflasyon ve dövize endeksli borçlanmada hesap başka türlü yapılmak durumunda. Bir yandan enflasyon yükseliyorken, bir yandan dövizin artacağı bekleniyorken faiz ödemesine ilişkin projeksiyonu doğal olarak bu artışlara göre yapmak gerekti ve karşımıza da işte böyle bir yük çıktı.

Faiz yükü azalabilir

Neyse ki bir teselli boyutu var. İç borç faizi için kasım ayı başında 2.9 trilyon lira olarak hesaplanan ödeme projeksiyonu mutlaka ödenecek tutarı göstermiyor.

Bu tutar, mevcut anapara borcunun yapısına bakılarak ve gelecekteki enflasyon ve döviz kuru artışı varsayımı dikkate alınarak ortaya konulan bir tahmin.

Dolayısıyla gelecekte enflasyonu aşağı çekebilirsek, dövizin artmasını önleyebilirsek, hele hele döviz biraz da geriletebilirsek 2.9 trilyonluk faiz yükünü hafifletme şansımız olacaktır.

Denge nisanda bozuldu

İç borç anapara yükü ile faiz yükü ilk kez bu yıl nisan ayında yer değiştirdi. Veriler ayın ilk günündeki durumu yansıttığı için bu durumun nisanın ilk günü yaşandığını belirtelim.

Nisana gelinceye kadar doğal olarak anapara borcu faizin üstünde seyrediyordu. Geçen yıl başlatılan faiz indirimiyle denge bozuldu, bozuldu ve nihayet nisanda böyle bir durum oluştu.

Enflasyon arttıkça ve dövizdeki yükselme sürdükçe anapara ile faiz arasındaki makas da giderek açıldı.

İşte son durum... Faizi aşağı çekecek gelişmeler yaşanmazsa kasımdaki duruma göre her 100 liralık iç borç anaparasına karşılık 159 lira faiz ödenecek.

Geçen yıl kasımda 100 lira anaparaya karşılık 65 lira faiz ödemek yetiyordu.

Faiz anaparaya tepeden bakıyor! (Milyar TL)

	Anapara	Faiz
Kasım	1.205	781
Aralık	1.316	795
Ocak 22	1.321	1.068
Şubat	1.355	1.204
Mart	1.397	1.347
Nisan	1.483	1.743
Mayıs	1.504	2.053
Haziran	1.565	2.098
Temmuz	1.611	2.175
Ağustos	1.676	2.400
Eylül	1.689	2.300
Ekim	1.738	2.327
Kasım	1.800	2.864
Yıllık fark		
Tutar	595	2.083
Yüzde	49,4	266,9

Faiz yükü yeniden tırmanışta

(Kasım 2021-Kasım 2022) (Milyar TL)

2020'YE KADARKİ DÖNEMİN KIYMETİNİ BİLEMEDİK!

İç borç anapara-faiz dengesinin ne zaman bozulduğu belli ama biraz daha geriye uzanıp önceki yıllara bakınca hayıflanmamak elde değil.

2012'den bu yana olan döneme bakıyoruz da kendi halinde ve dingin bir şekilde giden anapara yükü 2019'dan başlayarak artma eğilimine girmiş. Ama yine de öyle kayda değer ölçüde değil, hele hele kaygı verecek boyutta hiç değil. Sonra yön belirgin olarak yukarı dönmüş ve 2020, 2021 ve bu yıl aynı eğilim sürmüştü.

Anapara borcu bu yıla gelinceye kadar artıyor artmaya da yine de faizle yan yana getirildiğinde çok “**masum**” kalıyor.

2020’de anapara borcunun yarısı kadar bir faiz yükü söz konusu.

Bugünkü durumu ise aktardım. Artık 100 lira anapara öderken 159 lira faiz ödemek gibi bir duruma gelinmiş.

Tekrarda yarar var; bu faiz yüküne karşı tek umut işleri yoluna koyup enflasyonu düşürmek ve döviz artışını durdurmak. Bu sağlandı sağlandı, aksi halde bu faiz yükü hepimizi ezip geçecek demektir.

Şu an, gelecek bir anlamda ipotek altındadır. Eğer enflasyon daha da tırmanır ve bir kur şoku yaşarsak ne yazık ki bugünkü tablo bile aranır hale gelecektir.

Bu tablonun sorumlusu var mı? (Milyar TL)

	Anapara	Faiz
2012	388	177
2013	405	178
2014	414	216
2015	439	239
2016	468	256
2017	535	310
2018	579	457
2019	722	426
2020	1.075	545
2021	1.316	795
Kasım 22	1.800	2.864

Anapara ve faiz; nereden nereye! (Milyar TL)

Abdulkadir Selvi

Esed ve Sisi ile görüşme ve kara harekâtı ne zaman

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı AK Parti grubunda izlerken Suriye'ye yönelik kara operasyonu, Esed'le görüşme, Sisi ile tokalaşma konusunda yapacağı açıklamaları merak ediyordum.

Erdoğan, Rabia selamı vererek “Rabia” meraklılarına gereken cevabı verdi.

İstiklal saldırısı ve Karkamış'a atılan füzelerden sonra kara harekâtı beklentisi güçlendi. Erdoğan ise kara harekâtı konusunda bir anlamda adres verdi.

“Tel Rıfat, Münbiç, Ayn el-Arab gibi çibanbaşı yerleri bir bir halledeceğiz” dedi.

“Hava harekâtlarımızı sürdürürken bizim için en uygun olan vakitte karadan da teröristlerin tepesine bineceğiz” diye konuştu.

Burada kritik cümle, “Bizim için en uygun olan vakitte” vurgusuydu.

TSK, Irak'ta Pençe Kilit operasyonunu yürütüyor. Pençe-Kilit'in aralık ayının içinde tamamlanması bekleniyor. Ondan sonra Suriye'ye yönelik kara harekâtı için geri sayımı başlatmak lazım. Bu kez çok daha geniş kapsamlı bir harekât planlanıyor.

ESED'LE GÖRÜŞME NE ZAMAN

Cumhurbaşkanı Erdoğan grup konuşmasında değinmedi ama çıkışta gazeteciler, “Esed ve Sisi ile görüşme olabilir mi?” diye sordu. Erdoğan, “Olabilir. Siyasette küslük, dargınlık olmaz. Eninde sonunda en uygun şartlarda adımlar atılır” dedi.

Erdoğan, “Sisi ile ikinci görüşme olur mu?” sorusuna ise, “Tarih verilir mi?” diye yanıt verdi.

Esed ve Sisi konusunda birkaç noktaya değinmek istiyorum.

1- Suriye ile doğrudan görüşüyoruz. İran ya da Rusya üzerinden mesaj verildiği yönündeki haberler doğru değil. Suriye rejimi ile görüşmeler bir süredir istihbarat servislerinin üzerindeki noktalara kadar yükselmiş durumda.

2- Esed'le 2023 seçimleri öncesinde görüşme bekleniyor. Sisi için futbol diplomasisi yöntemi kullanılmıştı. Esed'le görüşme Putin diplomasisi çerçevesinde yapılabilir.

3- Erdoğan-Esed görüşmesinden sonra Suriyeli sığınmacıların ülkelerine dönüşünün hızlanması bekleniyor.

SİSİ İLE İKİNCİ GÖRÜŞME NEREDE OLACAK

4- Erdoğan ile Sisi tokalaştı ama fazla gecikmeden ikinci görüşme yapılacak. Ama bu kez üçüncü bir ülkede değil, Ankara ya da Kahire'de görüşebilirler.

5- Sisi'nin Türkiye'yi, Erdoğan'ın Mısır'ı ziyareti söz konusu olabilir. İki ülke arasında anlaşmalar imzalanması gündemde.

6- Erdoğan ile Sisi'nin tokalaşması dahi Yunanistan'ı panikletmeye yetti. Yunanistan Dışişleri Bakanı Dendias 24 saat içinde soluğu Kahire'de aldı. İkili anlaşmalar imzalandığında herhalde kalp krizi geçirirler.

ERDOĞAN NE YAPIYOR

Demirel, "Barışmayı bilmiyorsan savaşmayacaksınız" demişti. Erdoğan ise, savaşmak gerektiği zaman savaşan barışmak gerektiği zaman barışmayı bilen bir lider. Önemli olan savaşmak ya da barışmak değil. Önemli olan savaşırken de barışırken de Türkiye'nin menfaatlerini korumaktır.

Dünya Erdoğan'ın küresel liderliğini kabullendi. Erdoğan 10 bin dolar gelir seviyesinde olan darbelerle, krizlerle boğuşan bir ülkenin lideri olarak kendini dünyaya kabul ettirdi. ABD Başkanı Biden'ın, Rusya Devlet Başkanı Putin'in, Çin lideri Şi'nin, Fransa Cumhurbaşkanı Macron'un gücü elinde olsaydı o zaman dünya liderliği nasıl yapılırmış göründünüz.

AKŞENER, MİLLÎ İRADEYE SAYGISIZLIK YAPTI

MECLİS'e giriş yaptığım sırada İYİ Parti grubu yeni dağılmış, Meral Akşener kürsüden yeni inmişti.

Akşener'in konuşması CHP'ye yakın muhalif medyayı çok mutlu etmişti. Ağzları kulaklarındaydı.

CHP'ye yakın muhalif medyayı bu kadar mutlu ve mesut eden, Meral Akşener'in Cumhurbaşkanı Erdoğan'a verdiği yanıtı.

Akşener, “Saray görünümlü kumarhanenizi başınıza yıkmaya geliyoruz” dedi.

Buraya bir virgül koyup tartışmanın başladığı noktaya dönmek istiyorum.

ERDOĞAN’IN ÇAĞRISI

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Endonezya gezisi dönüşünde gazetecilerin İstiklal Caddesi’ndeki patlamaya ilişkin muhalefetin tutumuyla ilgili sorusunu cevaplandırırken, İYİ Parti’yi 6’lı masadan ayıran bir yorum yapıyor.

“Altılı masanın hepsini söylememe gerek yok ama İYİ Parti’nin bunlarla aynı çizgiye düşmesi tabii düşündürücü. Onlar niye bunlarla aynı masaya düşüyor veyahut aynı konuma geliyor? Bu tabii düşündürücüdür. Hele hele böyle bir dönemde. Temenni ederiz ki bunlar da bir dönüşüm yapmak suretiyle gerek bu masayı terk etmek gerekse milli ve yerli bir duruş sergilemek üzere konumunu yeniden gözden geçirir” diyor.

AKŞENER TERSİNİ YAPTI

Bu açıklamada İYİ Parti’yi rencide edecek ne var? Tam aksine 6’lı masa içinde İYİ Parti’nin konumunu güçlendirmeye dönük bir adım. CHP ile HDP konusunda, Hüseyin Baş’ın 6’lı masaya girmesi ve başörtüsüyle ilgili Anayasa değişikliği konusunda görüş ayrılıkları yaşayan Akşener bunu bir koz olarak kullanabilirdi.

Ama Akşener, tam aksine, “Kumar masasında olmayız” diye bir yanıt verdi.

Cumhur İttifakı da Millet İttifakı da demokrasinin ürünüdür. Her iki ittifak da milli iradeyi temsil eder. Siyasi partilerin oluşturduğu bir ittifak kumar masası olarak tanımlanır mı? O zaman 6’lı masa ne masası?

KUMARHANE BENZETMESİ

Yanlışını düzeltmesi beklenirken Akşener, tam tersini yaptı. Bu kez “Saray görünümlü kumarhanenizi başınıza yıkmaya geliyoruz” dedi.

Meral Akşener’in Cumhurbaşkanlığı makamını kumarhaneye benzetmesini yadırgadım. Çünkü orası tarihte 16’ncı Türk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanlığı makamı.

MİLLİ İRADENİN SEMBOLÜ

Cumhurbaşkanlığı makamı Türkiye Cumhuriyeti devletinin birlik ve beraberliğinin sembolüdür. Cumhurbaşkanlığı makamı milli iradenin temsil edildiği bir yerdir. Cumhurbaşkanı Erdoğan bugün var yarın yok. Ama Türkiye Cumhuriyeti de Cumhurbaşkanlığı makamı da ilelebet yaşamaya devam edecek.

DARBEYLE GELMEDİ

Ayrıca Erdoğan oraya gasbederek oturmadı. Meral Akşener'in de katıldığı seçimlerde 26 milyon 300 bin vatandaşımızın oyunu alarak geldi. Bu milletin anasının ak sütü kadar helal oylarla seçilerek cumhurbaşkanı oldu. Darbeyle gelmedi. Tam aksine orada, 15 Temmuz'da darbeyi önleyen bir lider olarak oturuyor.

MİLLÎ İRADEYE SAYGISIZLIK

Cumhurbaşkanı'nı eleştirebilirsiniz. Cumhurbaşkanı'nı seçimlerde yenilgiye uğratmak için çalışabilirsiniz. Ama milli iradenin temsil edildiği Cumhurbaşkanlığı makamını kumarhaneye benzetemezsiniz. Bu milli iradeye karşı yapılmış bir saygısızlıktır. Sivil bir siyasetçiye yakışmaz. Hele hele 28 Şubat'ta demokrasi mücadelesi vermiş olan Meral Akşener'e hiç yakışmaz

Meral Hanım, bu sözü darbeciler dahi söylemedi. Darbeciler dahi Cumhurbaşkanlığı makamını kumarhaneye benzetmedi.

Esfender KORKMAZ

Kronikleşen TL Krizi ve Çözüm Yolu: Cari Açık (II)

24 Kasım 2022 Perşembe

Döviz sorunu her devirde Türkiye'nin yumuşak karnı ve ekonomik krizlerin nedeni olmuştur. Bugünde cari açık döviz ihtiyacını artırmıştır.

2018 ve 2021 kur şokları, siyasi iktidarın yanlış politikası ile oluştu. Normalde yüksek kur düşük TL dış ticarette rekabeti artırması gerekirdi. Ama üretimin dışa bağımlı olması, bu avantajı ortadan kaldırdı. 2022 ilk 9 ayında Cari işlemler açığı 37 milyar dolara yükseldi ve GSYH'nin yüzde 6'sına ulaştı. Bu sene 2022 yılında toplam cari açık 50 milyar dolar olacaktır.

2003 - 2022 arasında geçen 20 yılda, Türkiye'nin bir yıllık Milli Geliri kadar 922,5 milyar dolar dış ticaret açığı ve 676,1 milyar dolar da cari açık verdik. Türkiye'nin bir yıllık Milli Geliri kadar. Yani Türkiye 20 yılın 19 yılında kendine, bir yıl yabancıya çalışmış.

Biz cari açık vererek, kaynak ve servet kaybediyoruz, Rusya ve Çin gibi ticari partnerlerimiz kazanıyor. Bir ülkenin bu kadar kaynak kaybetmesi, top- tüfek zoruyla olmaz. Ancak bilinçsiz politikalarla olur.

Cari açığın bu boyutu ekonomik istikrarın ne kadar bozulduğunu ve krizin kronikleştiğini gösterir.

Cari açığın finansmanı ya doğrudan yabancı yatırım sermayesi girişi veya dış borçlanmayla olur. Türkiye'ye yılda yaklaşık 5 milyar dolar yabancıya gayrimenkul satışı dışında artık yabancı yatırım sermayesi gelmiyor ve tersine çıkıyor. Bu durum şimdi cari açığın finansmanının daha pahalı ve daha zor olmasına neden oldu.

Cari açığın finansmanını sağlayamazsak, üretimde yüksek oranda kullandığımız girdileri ithal edemeyiz ve üretim yapamayız. Kriz buhrana dönüşür.

Cari açık nasıl çözülür?

1 - Türkiye'nin cari açık kısılcısından kurtulması için önce üretimde kullandığı ithal aramalı ve hammadde payını en aza düşürmesi gerekir.

Özel sektör yatırım yapmadığına göre; pamuk gibi hammaddelerin, iplik gibi ara mallarını içerde Türkiye'de üretimine devletin yüksek teşvik vermeli ve gerekirse geçici bir süre için, bu alanda piyasaya girmelidir

2 - Kur sistemi değişmelidir:

Türkiye için uygun kur rejimi, ekonomik konjonktürü, mevcut riskleri, piyasa şartlarını dikkate alan ve kurdan dolayı ortaya çıkabilen sosyal maliyetleri minimize eden bir rejim olmalıdır. Bugünkü şartlarda İMF' den borç alıp önce Merkez bankası rezervlerini artırmak ve Çin'in uyguladığı "yarı sabit kur rejimi " uygulamak en doğru yoldur.

3 - Merkez Bankası'nda reform yapılmalıdır:

Merkez Bankası kanununu değiştirip, MB'nın TL yanında ayrıca kuru da gözetmesini sağlamak gerekir. İlave olarak MB bağımsızlığı garanti altına alınmalıdır. (Bu durumda Kambiyo rejiminde de sıcak para için sınırlama getirmek gerekir.)

4 - Dış ticaret politikası değişmelidir:

Dış ticaret açığının beşte dördünü Çin ve Rusya'ya veriyoruz. Çin'den teknoloji ithal etmiyoruz. Bavul, plastik, deri eşya, incik-boncuk ithal ediyoruz. Rusya'dan diğer ülkelerin aldığından daha pahalı gaz alıyoruz. Çin ve Rusya ile olan dış ticaretimize sınırlama getirmeliyiz.

Özellikle Çin'e karşı dış ticaret politikasını değiştirip, uluslararası anlaşmaların elverdiği ölçüde Gümrük tarifelerini arttırılabilir. Kota uygulamak gibi bazı tedbirlerle bazı ürün gruplarının ithalatını önleyebiliriz.

5 - İhracata daha yüksek teşvik verilmeli, ihracatçı dövizlerine getirilen engeller kaldırılmalıdır.

6 - Bir diğer önemli sorun; ihracatımızda yüksek teknoloji ürünlerinin payının düşük olmasıdır. Çünkü Türkiye artık Yüksek teknoloji üretmiyor, ithal ediyor. Bu nedenle 2006 öncesi Yüksek teknoloji ürünlerinin ihracattaki payı yüzde 6 iken bu pay giderek azaldı ve şimdi 2,8' e geriledi. Yüksek teknoloji yükte hafif pahada ağırdır. Dış ticaret açığını önlenmesi için bu payın en az yüzde ona çıkarılması gerekir. Bunun için Bütçeden AR-GE 'ye kaynak ayırmak, TÜBİAK ve benzeri araştırma kurumları ile Üniversiteleri birer parti kurumu olmaktan çıkarmak gerekir.

Özet olarak cari açık kader değil, ama iktidarın çözme niyeti olmazsa kader haline gelir.

24 Kasım 2022, Perşembe

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Kentsel dönüşüm Düzce'deki faciayı önledi

Dün sabaha karşı Düzce'de yaşanan 5.9 büyüklüğündeki deprem, bize 1999 yılındaki Marmara Depremi'ni hatırlattı. Panik nedeniyle hayatını kaybeden 2 kişiye Allah'tan rahmet diliyorum. Son Düzce Depremi, 12 Kasım 1999'da yaşanan 7.2 büyüklüğündeki depremden daha sert şekilde hissedildi. Uzmanlar bunu dünkü depremin zemine yakın olmasına bağlıyor.

Peki bu depremi nasıl ucuz atlattık? Bunun tek bir açıklaması var: **"Devlet büyük bir kentsel dönüşüm kampanyası yürüterek Düzce'deki yapı stokunun yüzde 80'ini yeniledi. Bu önemli hizmet dün Düzce'de çok daha büyük bir faciayı önlemiş oldu."**

"Deprem değil bina öldürür" sözünün ne kadar değerli olduğunu bir kez daha hatırlamış olduk.

Son deprem aynı zamanda bir soruyu daha gündeme getirdi: **"İstanbul büyük bir depreme hazır mı?"** İstanbul'u değil cumhurbaşkanlığı koltuğunu düşünen **Ekrem İmamoğlu**'ndan bu konuda bir adım beklemek büyük hata olur.

Evet, İstanbul'daki yapı stokunun önemli bir kısmının Düzce'deki gibi bir değişime ihtiyacı var. Haksızlık etmeyelim, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bu konuda iyi çalışıyor. Kentsel dönüşüm konusunda İstanbul'da müthiş bir gelişme yaşandı ve yaşanmaya devam ediyor. Ancak şimdi daha kapsamlı bir strateji izleyerek İstanbul'u beklenen bir depreme hazırlama zamanı. Umarım konuşulan şeyler eskiden olduğu gibi zamanaşımına uğramaz. Çünkü biz unutsak da deprem bizi unutmuyor.

PKK'NIN TEMİZLENMESİ İÇİN SURIYE'YLE İŞBİRLİĞİ KAÇINILMAZ

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, AK Parti Grup Toplantısı'nda yaptığı konuşmada terörle mücadelede artık bir kara harekâtının kaçınılmaz olduğuna işaret etti. Şimdi sıra Suriye'deki terör yuvalarına yapılacak kara operasyonu ile terör örgütünün

sınırımızdan tamamen temizlenmesine geldi. **Erdoğan**, Suriye Devlet Başkanı **Esad** ile görüşmenin de mümkün olabileceğini söyledi. Bu açıklamanın ardından yeminli Türkiye düşmanlarından "**Esad bizim düşmanımız değil mi?**" sesleri yükselmeye başladı. Niyetleri ise başka. İstiyorlar ki Türkiye'nin içeride ve dışarıda hiçbir meselesine çözüm bulunmasın. Dünyada dengeler değişirken Türkiye hep bu değişimin dışında kalsın.

Ancak kaçırdıkları bir şey var. Eğer PKK, Suriye'den gerçekten temizlenecekse bunun ancak Suriye devletiyle birlikte yapılması mümkün. Bu yüzden devletler birbirlerine sonsuza dek düşman olmazlar.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** da "**Siyasette sürekli küslük ve dargınlık olmaz**" diyerek buna işaret etti.

Ümit ediyoruz ki Suriye, ülkesinden PKK'yı ve hamisi olan ABD'yi kovma konusunda kararlı olur. Zira çok yakın zamana kadar İran bile ABD'nin uzantısı PKK'yı kolluyordu. İran'da iç karışıklıklar başladığı zaman bunun kaynağının PKK olduğu anlaşıldı ve Türkiye'nin yaptığına benzer operasyonlar başladı. Anlıyoruz ki **Davutoğlu** döneminde Türkiye'nin girdiği yanlış Suriye politikası da değişmek üzere. Komşularımızla sıfır değil belki yüzlerce sorunumuz var ama artık hepsini teker teker çözüyoruz.